מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהו אי שוויון מרחבי ולזהות דוגמאות לו
- להכיר את שאלות הגיאוגרף ככלי לניתוח פערים
- לתרגל השוואה בין מקומות בקני מידה שונים

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א׳ – הבנת המושג

1. ב – הבדלים בתנאי חיים ומשאבים בין מקומות שונים
2. ד – צבע השמיים
3. ב – השוואה
4. ג – בכל קנה מידה - מיבשות ועד שכונות
5. ב – מדדים הוגנים

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – הטקסט מדגיש שהילדים לא עשו דבר שונה, רק נולדו במקומות שונים
2. נכון – כך נכתב בטקסט כדוגמה לפער
3. לא נכון – צריך להשוות בין שני מקומות או קבוצות כדי לראות פער
4. נכון – הטקסט מציין שפערים קיימים גם בין שכונות בעיר אחת
5. לא נכון – שאלות הגיאוגרף כוללות גם למה, מה גורם ומה אפשר לעשות

חלק ג׳ – השלמת משפטים

1. אי שוויון מרחבי
2. השוואה
3. קנה מידה
4. אפשר לעשות
5. הוגנים

חלק ד׳ – התאמה

- 1 – ה (הבדלים בתנאי חיים בין מקומות)
- 2 – ג (בדיקת הבדלים בין שני מקומות)
- 3 – ב (הרמה שבה בודקים את הפער)
- 4 – א (איפה, למה, מה גורם, מה לעשות)
- 5 – ד (כלי מדידה שמאפשר השוואה אמינה)

חלק ה׳ – חשיבה ויישום

1. למשל: פער בתדירות האוטובוסים בין עיר לכפר, פער באיכות בתי הספר בין אזורים שונים
2. תשובה אישית המבוססת על הכרת הסביבה, למשל הבדל במספר חנויות או מבני ציבור

חלק ו׳ – כתיבה ודיון

1. התלמיד ינסח שתי שאלות מתוך ארבע שאלות הגיאוגרף - איפה, למה, מה גורם, מה אפשר לעשות - בהתאמה לפער קונקרטי שבחר
2. התלמיד יביע עמדה מנומקת תוך התייחסות לשיקולי הוגנות מול יעילות, ללא קביעה פוליטית

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הגדרה נכונה עם דוגמה רלוונטית מהיום-יום
- השוואה כמילת מפתח
- אחת מהשאלות: איפה, למה, מה גורם, מה אפשר לעשות

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בדוגמה אישית - לבקש מהתלמידים לחשוב על פער שהם מכירים מהסביבה שלהם
- כדאי להדגיש שההשוואה חייבת להיות הוגנת - נושא זה יורחב בהמשך היחידה
- בדיון על הדילמה בסוף הדף, חשוב לוודא שהתלמידים מציגים טיעונים ולא רק דעות

דף תרגול: פערים מדברים - אי שוויון מרחבי

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נתרגל את המושגים המרכזיים מהפתיח על פערים מרחביים: אי שוויון, השוואה וקנה מידה. נבדוק איך פערים מתבטאים בחיי היומיום של אנשים במקומות שונים.

1 חלק א׳ – הבנת המושג

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו אי שוויון מרחבי?

א) שוני בטעמי מוסיקה בין חברים ב) הבדלים בתנאי חיים ומשאבים בין מקומות שונים ג) טעות במפה

ד) מזג אוויר שונה בין עונות

2. באיזה תחום לא הוזכר שיכול להיות פער בטקסט?

א) תחבורה ציבורית ב) איכות בתי ספר ג) סוג העבודות ד) צבע השמיים

3. מהו הכלי המרכזי ללימוד פערים לפי הטקסט?

א) ציור מפות ב) השוואה ג) חישוב מתמטי ד) צילום

4. פערים קיימים:

א) רק בין מדינות ב) רק בין שכונות ג) בכל קנה מידה - מיבשות ועד שכונות ד) רק בישראל

5. מה צריך כדי שהשוואה תהיה טובה?

א) מפה גדולה ב) מדדים הוגנים ג) הרבה תמונות ד) זמן רב

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אי שוויון מרחבי נוצר כי אנשים עשו משהו שונה זה מזה	☐	☐
2	פערים יכולים להתבטא גם באורך החיים הממוצע	☐	☐
3	כדי לראות פער מספיק להסתכל על מקום אחד בלבד	☐	☐
4	פערים יכולים להיות גם בתוך אותה עיר, בין שכונות	☐	☐
5	שאלות הגיאוגרף עוסקות רק במיקום הפער ולא בסיבות שלו	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. הבדלים בתנאי החיים בין מקומות שונים נקראים _____

2. הכלי המרכזי לראיית פערים הוא _____

3. פערים קיימים בכל _____ - בין יבשות ובין שכונות

4. כשגיאוגרף רואה פער הוא שואל איפה, למה, מה גורם לו ומה _____

5. כדי שהשוואה תהיה אמינה צריך מדדים _____

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אי שוויון מרחבי	___	**א.** איפה, למה, מה גורם, מה לעשות
2. השוואה	___	**ב.** הרמה שבה בודקים את הפער
3. קנה מידה	___	**ג.** בדיקת הבדלים בין שני מקומות
4. שאלות הגיאוגרף	___	**ד.** כלי מדידה שמאפשר השוואה אמינה
5. מדד הוגן	___	**ה.** הבדלים בתנאי חיים בין מקומות

5 חלק ה' – חשיבה ויישום

ענו בקצרה.

1. תנו שתי דוגמאות לפערים מסוגים שונים (תחבורה, חינוך, מזון או בריאות)

2. מצאו פער בין שתי שכונות או אזורים ביישוב שלכם - כתבו שני הבדלים

6 חלק ו' – כתיבה ודיון

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. נסחו שתי שאלות גיאוגרף על פער שמצאתם בסביבתכם

2. עירייה צריכה לבחור היכן לבנות מתנ"ס אחד - במרכז קרוב לרוב התושבים, או בשכונה ענייה ללא שירותים. מה דעתכם ומדוע?

כרטיס יציאה

מהו אי שוויון מרחבי? תנו דוגמה אחת

מהו הכלי המרכזי להשוואה בין מקומות?

כתבו אחת משאלות הגיאוגרף

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀